

UNIT VIII

Lesson 47

కంప్యూటర్ సంగీతం

బెంగుళూరు, అక్టోబరు 18.

బొంబాయిలోని తాతా ప్రాథమిక పరిశోధనా సంస్థ కంప్యూటర్ విభాగం కంప్యూటర్ సంగీతంలో ఒక ప్రయోగాన్ని విజయవంతంగా నిర్వహించింది.

సంగీత నాటక అకాడమీ సహాయ కార్యదర్శి నేడు ఇక్కడ పై విషయాన్ని విలేఖరులకు వెల్లడిస్తూ అక్టోబరు 20 నుంచి ఇక్కడ సంగీత శాస్త్రంపై జరిగే 10 రోజుల సదస్సులో ఈ ప్రయోగం ఒక విశేషంగా వుంటుందని చెప్పారు.

COMPUTER MUSIC

Bangalore, October 18.

The Computer department of Tata Institute of Fundamental Research, Bombay has successfully executed an experiment on Computer music.

Informing the above to the journalists (correspondents) here today, the Assistant Secretary, Music and Dance Academy said that this experiment would be a special feature in the 10-day conference which would begin here from October, 20.

తాతా సంస్థకు చెందిన శ్రీమతి పద్మా రంగాచారి అక్టోబరు 21 వ తేదీ సదస్సులో ఈ ప్రయోగంపై ఒక వ్యాసాన్ని సమర్పిస్తారు అని ఆయన తెలియజేశారు. వీణ సంగీతం ఇతర కర్ణాటక సంగీతం కంప్యూటర్ ద్వారా వినిపించటం జరిగిందని ఆయన చెప్పారు.

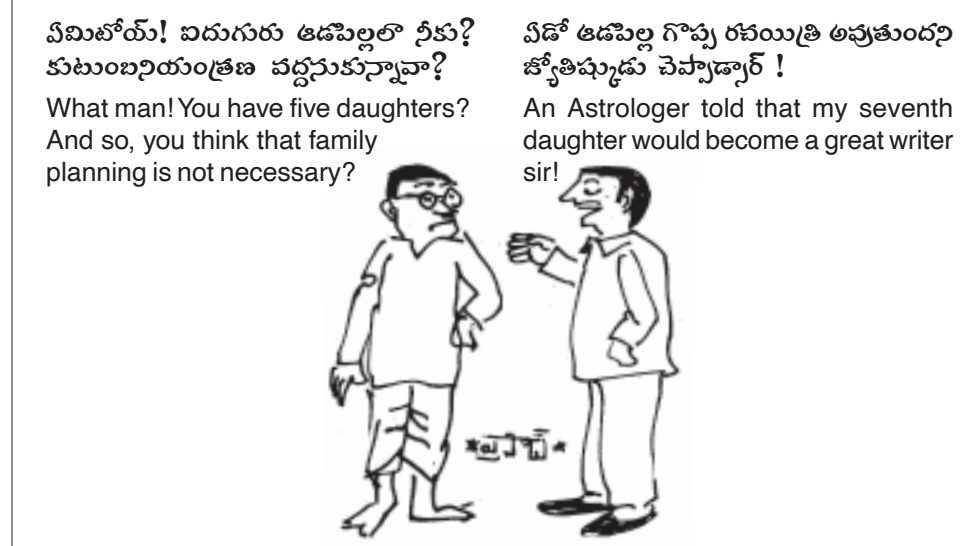
He said that Mrs. Padma Rangachari of Tata Institute will present a paper on this experiment in this conference on October 21. He further added that Veena music and other Carnatic music was produced on the computer.

-ఆంధ్రప్రభ, 19-10-1975.

-Andhra Prabha, 19-10-1975.

***

***

గోపాలరావు : రామూ! సుబ్బారావు ఎప్పుడు వస్తాడు?

Ramu! When will subbarao come?

రాము : నాతో ఎల్లండి వస్తాను అని చెప్పాడు.

He said to me, "I will come day-after-tomorrow.

రాజు : రేపు వస్తాను అని నాతో చెప్పాడు.

He told me that he would come tomorrow.

విజయ : నాతో చెప్పాడు అసలు రాను అని.

He told me that he would never come.

An Intensive Course in Telugu

గోపాలరావు : అయితే ఎవరితో చెప్పిన మాటలు
నమ్మాలి?

Then what should we believe?

జ్యోతి : వాడి మాటలు నమ్మటానికి వీలు
లేదు సార్. చెప్పింది చెయ్యడు;
చేసేది చెప్పడు.

We cannot believe his words,
sir! He will not do what
would say; and he will not tell
what he would do.

రవి : అడుగో సార్ సుబ్బారావు వస్తున్నాడు.

Sir! Subbarao is coming.

సుబ్బారావు : నమస్కారం సార్.

Namaskaram, sir!

గోపాలరావు : ఏమోయ్! రాజుతో రేపు వస్తాను
అన్నావు; ఎల్లండి వస్తాను అని
రాముతో అన్నావు; అసలు రాను
అన్నావు విజయతో: మరి ఇవ్వేళ
వచ్చావేం?

Hey! You said to Raju that you
would come tomorrow; You
told Ramu that you would
come day-after-tomorrow,
and to Vijaya that you would
never come. Then why did
you come today?

సుబ్బారావు : ఇవేళరాను అని ఎవరితోనూ
అనలేదు గదండీ!

Sir, I did not tell anybody that I
would not come today. Did I?

గోపాలరావు : ఇట్లా అయితే నీ మాటలు
ఎవరైనా అసలు నమ్ముతారా?

If it is so, will anybody ever
believe your words?

సుబ్బారావు : అది వాళ్ల ఇష్టమండీ!

It is upto them, sir.

DRILLS

a. Repetition drill

రవి కమల క్లాసుకు రాలేదని మాష్టరు గారితో చెప్పాడు.

పోలీసులు, దొంగలను పట్టుకున్నారు అని నేను శర్మతో చెప్పాను.

ఆయన కంప్యూటర్ సంగీతం గురించి పరిశోధన జరిగింది అని విలేకరులకు వెల్లడించారు.

శర్మ ఇంటికి వెళ్లాడు అని రవి చెప్పాడు.

b. Build-up drill

నిర్వహించింది.

విజయవంతంగా నిర్వహించింది.

ప్రయోగాన్ని విజయవంతంగా నిర్వహించింది.

ఒక ప్రయోగాన్ని విజయవంతంగా నిర్వహించింది.

కంప్యూటర్ సంగీతంలో ఒక ప్రయోగాన్ని విజయవంతంగా నిర్వహించింది.

తాతా ప్రాథమిక పరిశోధనా సంస్థ కంప్యూటర్ సంగీతంలో ఒక ప్రయోగాన్ని
విజయవంతంగా నిర్వహించింది.

బొంబాయిలోని తాతా ప్రాథమిక పరిశోధనా సంస్థ కంప్యూటర్ సంగీతంలో ఒక
ప్రయోగాన్ని విజయవంతంగా నిర్వహించింది.

తెలియజేశారు.

ఆయన తెలియజేశారు.

సమర్పిస్తారు అని ఆయన తెలియజేశారు.

ఒక వ్యాసాన్ని సమర్పిస్తారు అని ఆయన తెలియజేశారు.

ఈ ప్రయోగంపై ఒక వ్యాసాన్ని సమర్పిస్తారు అని ఆయన తెలియజేశారు.

సదస్సులో ఈ ప్రయోగంపై ఒక వ్యాసాన్ని సమర్పిస్తారు అని
ఆయన తెలియజేశారు.

శ్రీమతి పద్మ ఈ సదస్సులో ఈ ప్రయోగంపై ఒక వ్యాసాన్ని సమర్పిస్తారు అని
ఆయన తెలియజేశారు.

చెప్పారు.

ఉంటుంది అని చెప్పారు.

విశేషాంశంగా ఉంటుంది అని చెప్పారు.

ఈ ప్రయోగం ఒక విశేషాంశంగా ఉంటుంది అని చెప్పారు.

సదస్సులో ఈ ప్రయోగం ఒక విశేషాంశంగా ఉంటుంది అని చెప్పారు.

సంగీత శాస్త్రంపై జరిగే సదస్సులో ఈ ప్రయోగం ఒక విశేషాంశంగా
ఉంటుంది అని చెప్పారు.

c. Substitution drill

Model

సంగీత శాస్త్రంపై సదస్సు జరుగుతుంది అని కార్యదర్శి విలేఖరులకు తెలియజేశారు.
కంప్యూటర్ సంగీతం.

కంప్యూటర్ సంగీతంపై సదస్సు జరుగుతుంది అని కార్యదర్శి విలేఖరులకు తెలియజేశారు.
కంప్యూటర్ పరిశోధన.

కంప్యూటర్ ప్రయోగం.

ప్రయోగాన్ని నిర్వహించటం.

d. Response drill

Model రవి ఏం చెప్పాడు? (శర్మ పుస్తకం చదివాడు.)

శర్మ పుస్తకం చదివాడని రవి చెప్పాడు.

1. సహాయ కార్యదర్శి ఏం వెల్లడించారు? (సంగీత శాస్త్రంపై సదస్సు జరుగుతుంది.)
2. కార్యదర్శి ఏం తెలియజేశారు? (పద్మ కంప్యూటర్ సంగీతంపై ఒక వ్యాసాన్ని సమర్పిస్తారు.)
3. కమల సుశీలతో ఏం చెప్పింది? (మాష్టరుగారు రేపు పరీక్షపెట్టారు.)

e. Transformation drill

Model (i) శర్మ ఇంటికి వెళ్ళాడని రవి నాతో చెప్పాడు.

రవి, శర్మ ఇంటికి వెళ్ళాడని నాతో చెప్పాడు.

1. కమల పాఠం చదివినదని గోపి మాష్టరుగారితో చెప్పాడు.
2. ప్రయోగం విజయవంతంగా జరిగినదని కార్యదర్శి విలేఖరులకు తెలియజేశాడు.
3. 20 వ తారీకునుంచి సదస్సు జరుగుతుందని కార్యదర్శి మనతో చెప్పాడు.

Model (ii) శర్మ ఆమె యింట్లో లేదన్నాడు.

శర్మ ఆమె యింట్లో లేదు అని చెప్పాడు.

1. కమల రైలు వెళ్ళింది అన్నది.
2. మాష్టరు గారు రేపు క్లాసు ఉండదు అన్నారు.
3. రవి మనం రేపు సినిమాకు వెళ్తున్నాం అన్నాడు.
4. నేను నిన్న గుంటూరు వెళ్ళాను అన్నాను.

Model (iii)

రాజు నేను రాను అన్నాడు.

2. శర్మ రవి మంచివాడు

నేను రాను అని రాజు అన్నాడు.

అన్నాడు.

1. పాప బొమ్మ కావాలి అన్నది.

3. సుశీల రేపు సెలవు అన్నది.

Model (iv) శర్మ నాతో రవి మంచివాడు అని చెప్పాడు.

(A) నాతో శర్మ రవి మంచివాడు అని చెప్పాడు.

(B) నాతో శర్మ చెప్పాడు రవి మంచివాడు అని.

(C) రవి మంచివాడు అని నాతో శర్మ చెప్పాడు.

(D) రవి మంచివాడు అని శర్మ నాతో చెప్పాడు.

1. సుశీల సుగుణతో రేపు సెలవు అని చెప్పింది.

2. పాప నీతో బొమ్మ కావాలి అని చెప్పింది.

3. రాజు రాముతో నేను రాను అని చెప్పాడు.

EXERCISES

a. Rewrite the following pairs of sentences as shown in the model.

Model శర్మ ఇంటికి వెళ్ళాడు.

ఈ విషయాన్ని రవి నాకు చెప్పాడు.

శర్మ ఇంటికి వెళ్ళాడు అని రవి నాకు చెప్పాడు.

1. గోప ఒక ప్రయోగాన్ని విజయవంతంగా నిర్వహించాడు. ఈ విషయం రేడియోలో చెప్పారు.

2. మన ముఖ్యమంత్రి బొంబాయి వెళ్ళారు. ఈ విషయం ఆయన కార్యదర్శి విలేఖరులకు వెల్లడించారు.

3. కర్ణాటక సంగీతం కంప్యూటర్ ద్వారా వినిపించటం జరిగింది. పై విషయం సంగీత నాటక అకాడమీ కార్యదర్శి విలేఖరులకు చెప్పాడు.

4. రేపు కాలేజీలో నాటకం జరుగుతుంది. ఈ విషయాన్ని పద్మ చెప్పింది.

b. Answer the following questions as shown in the model.

Model రవి మనతో ఏం చెప్పాడు? (కమల వీణ బాగా వాయిస్తుంది.)

రవి, కమల వీణ బాగా వాయిస్తుందని చెప్పాడు.

1. సుగుణ రవితో ఏం చెప్పింది? (శారద కాలేజీకి వెళ్ళింది.)

2. కార్యదర్శి విలేఖరులకు ఏం తెలియజేశారు? (సంగీత శాస్త్రంలో పరిశోధన జరిగింది.)

3. మాష్టరుగారేం చెప్పారు? (ప్రిన్సిపాలుగారు అమెరికా వెళ్ళారు.)

c. Respond to the following sentences as shown in the model.

Model (i) ఆరో తేదీ మన ఆఫీసుకు సెలవు.

6వ తేదీ మన ఆఫీసుకు సెలవు.

1. ఎనిమిదో తారీకు రవి బెంగుళూరు వెళ్ళాడు.

2. సుబ్బారావు ఆరో తేదీ వస్తాడు.

3. ఇరవయ్యో తేదీ సంగీతశాస్త్రంపై సదస్సు జరుగుతుంది.

An Intensive Course in Telugu

Model (ii) సెక్రటరీ మంత్రిగారు బెంగుళూరు వెళ్ళారన్నాడు.
సెక్రటరీ మంత్రిగారు బెంగుళూరు వెళ్ళారు అని చెప్పాడు.

1. శర్మ రవికి పెళ్ళి కాలేదన్నాడు.
2. నేను రవి వాళ్ళ యింటికి వెళ్తున్నానన్నాడు.
3. ఆయన అన్నం తినలేదన్నాడు.
4. సుబ్బారావు రైలు రాలేదన్నాడు.

d. Rewrite the following sentences changing the word order in different possible ways.

1. పోలీసులు వస్తున్నారు అని మోహన్ నీతో చెప్పాడు.
2. గౌరి సుశీలకు జ్వరం అని నాతో అన్నది.
3. పిల్లలు ఆ గదిలో ఉన్నారు అని రవితో శర్మ చెప్పాడు.
4. రవితో ఇవ్వేళ సెలవు అని సుగుణ చెప్పింది.

VOCABULARY

ప్రాథమిక	primary, fundamental	సహాయ	assistant (adj.)
పరిశోధనా సంస్థ	research institute	కార్యదర్శి	secretary
కంప్యూటర్	computer	నేడు	today
విభాగం	section; division	పై	on; upon; above
సంగీతం	music	విలేఖరి	correspondent
ప్రయోగం	experiment (n)	వెల్లడించు	make known; inform
విజయవంతం	successful	తెలియజెయ్యి	inform
సంగీతశాస్త్రం	the science of music	వీణ	veena
సదస్సు	seminar; gathering	ఇతర	other
విశేషాంశం	special feature	కర్ణాటక సంగీతం	carnatic music
సంస్థ	institution	ద్వారా	through
చెందిన	belonging to	వినిపించు	make to listen by
శ్రీమతి	Mrs.		some demonstration
తేదీ	date	కుటుంబ నియంత్రణ	family planning
వ్యాసం	essay	జ్యోతిషుడు	astrologer
సమర్పించు	submit; present (v.tr.)	నమ్ము	believe
నిర్వహించు	organize, execute		

GRAMMAR NOTES

47.1. In this lesson a more formal variety of the language is used. The corresponding colloquial forms for such formal expressions are given below:

-లోని	-lōni	: లో ఉన్న	<i>lō unna</i>	'situated in'
విజయవంతంగా	<i>viḥayaṁvaMtaMgā</i>	: బాగా	<i>bāgā</i>	'successfully, very well'
నిర్వహించింది	<i>nirvahiMciMdi</i>	: చేసింది	<i>cēsiMdi</i>	'did'
నేడు	<i>nēḍu</i>	: ఇవ్వేళ	<i>ivvēḷa</i>	'today'
వెల్లడిస్తూ	<i>vellaḍistū</i>	: చెప్తూ	<i>ceptū</i>	'while saying/announcing'
తెలియజేశారు	<i>telijajēsāru</i>	: చెప్పారు	<i>ceppāru</i>	'informed'

47.2. In this lesson a compound sentence pattern which can be called the reporting sentence is introduced. In this sentence the conjunction అని *ani* is used to conjoin the reported clause and the reporting clause. The reporting clause contains a reporting verb such as చెప్పు *ceppu* 'say; tell', తెలియజెయ్యి *telijajeyyi* 'make known', వెల్లడించు *vellaḍiMcu* 'express' అను *anu* 'say', etc.; or రాయ *rāyi* 'write' or అడుగు *aḍugu* 'ask' etc.

The reported clause consists of the information given by the subject of the reporting verb.

రవి వస్తున్నాడు	అని	సుగుణ చెప్పింది.	'Suguna said,
<i>ravi vastunnāḍu</i>	<i>ani</i>	<i>suguna ceppiMdi</i>	"Ravi is coming."
reported clause	conjunction	reporting clause	

Notice that there are two sentences in the above compound sentence. Though the conjunction అని *ani* is semantically equivalent to 'that' in English, the function of అని *ani* is not identical to that of 'that' in English. In English 'that' is used in INDIRECT SPEECH where the exact words of the subject of the reporting verb are not quoted, as in DIRECT SPEECH.

DIRECT SPEECH

Ravi said, "I will come."

INDIRECT SPEECH

Ravi said that he would come.

Such clear-cut distinction between direct speech and indirect speech does not exist in Telugu. In Telugu అని *ani* can be used even when the exact words of the subject of the reporting verb are quoted.

An Intensive Course in Telugu

సుగుణ నిద్రపోతున్నది అని రవి చెప్పాడు. 'Ravi said, "Suguna is
suguna nidrapōtunnadi ani ravi ceppāḍu. sleeping." '(Ravi said
 Suguna is-sleeping that Ravi said that Suguna was sleeping.)'

నేను వస్తాను అని రవి చెప్పాడు. 'Ravi said, "I will come."
nēnu vastānu ani ravi ceppāḍu. (Ravi said that he would come.)
 I will-come that Ravi Said

47.2.1. Recall the sentences with the verb అను *anu* forms given in 38.5.
 The reporting verb used in those sentences is అను *anu* and it can be paraphrased
 as అని చెప్పు *ani ceppu*.

రవి సుగుణ పాసయిందన్నాడు. రవి సుగుణ పాసయింది అని చెప్పాడు.
ravi suguna pāsaiMdannāḍu ravi suguna pāsaiMdi ani ceppāḍu.
 'Ravi said, "Suguna passed."

సుబ్బారావు వస్తానన్నాడు. సుబ్బారావు వస్తాను అని చెప్పాడు.
subbārāvu vastānannāḍu subbārāvu vastānu ani ceppāḍu.
 "Subbarao said, I will come."

47.2.2. The reporting sentences can tolerate certain changes in the word
 order. In order to explain this let us number the components of the sentence.

- (1) the reported clause.
- (2) the conjunction అని *ani*
- (3) subject of the reporting verb
- (4) recipient of the information (the noun with the case marker -తో *tō*
 or -కి/-కు *-ki/-ku* (38.9; 27.4)
- (5) the reporting verb

కొత్తసినిమా వచ్చింది	అని	సుగుణ	లతతో	చెప్పింది.
<i>kotta sinimā vacciMdi</i>	<i>ani</i>	<i>suguna</i>	<i>latatō</i>	<i>ceppiMdi</i>
1	2	3	4	5

'New cinema came,' said 'Suguna to Latha.'

The components can occur in the following orders.

సుగుణ	[[కొత్తసినిమా వచ్చింది]	అని	లతతో	చెప్పింది.
<i>suguna</i>	<i>[kotta sinimā vacciMdi]</i>	<i>ani</i>	<i>latatō</i>	<i>ceppiMdi</i>
3	1	2	4	5

సుగుణ	లతతో	[[కొత్తసినిమా వచ్చింది]	అని	చెప్పింది.
<i>suguna</i>	<i>latatō</i>	<i>[kotta sinimā vacciMdi]</i>	<i>ani</i>	<i>ceppiMdi</i>
3	4	1	2	5

లతతో	సుగుణ	[[కొత్తసినిమా వచ్చింది]	అని	చెప్పింది.
<i>latatō</i>	<i>suguna</i>	<i>[kotta sinimā vacciMdi]</i>	<i>ani</i>	<i>ceppiMdi</i>
4	3	1	2	5

సుగుణ	లతతో	చెప్పింది	[[కొత్తసినిమా వచ్చింది]	అని.
<i>suguna</i>	<i>latatō</i>	<i>ceppiMdi</i>	<i>[kotta sinimā vacciMdi]</i>	<i>ani.</i>
3	4	5	1	2

లతతో	సుగుణ	చెప్పింది	[[కొత్తసినిమా వచ్చింది]	అని.
<i>latatō</i>	<i>suguna</i>	<i>ceppiMdi</i>	<i>[kotta sinimā vacciMdi]</i>	<i>ani.</i>
4	3	5	1	2

Notice from the above illustration that the reported clause (1) and the conjunction అని (2) go together wherever they occur.

47.2.3. When the reporting verb is an అను *anu* form the conjunction అని *ani* is not required. However అని *ani* is required when some element intervenes the reported clause and the verb అను *anu* form. In other words, అని *ani* is required when the verb అను *anu* form does not immediately follow the reported clause.

గోపాల్ రవితో రైలు వచ్చింది అన్నాడు.

gōpāl ravitō railu vacciMdi annāḍu.

"Gopal said to Ravi," The train came."

An Intensive Course in Telugu

గోపాల్ రైలు వచ్చింది అని రవితో అన్నాడు.
gōpāl railu vacciMdi ani ravitō annāḍu.
రవితో రైలు వచ్చింది అని గోపాల్ అన్నాడు.
ravitō railu vacciMdi ani gōpāl annāḍu.
రైలు వచ్చింది అని గోపాల్ రవితో అన్నాడు.
railu vacciMdi ani gōpāl ravitō annāḍu.

అని *ani* is also required if the verb (అను *anu* form) does not occur immediately after the reported clause.

గోపాల్ రవితో అన్నాడు రైలు వచ్చింది అని.
gōpāl ravitō annāḍu railu vacciMdi ani.

is not normally used when the verb form occurs immediately after the reported clause.

రవి అన్నం తింటాను అన్నాడు. "Ravi said, I will eat food."
ravi annaM tiMṭānu annāḍu.

47.3. Remember that ఓ *ō* is added to numerals to make them ordinals (9.8).
వ *va* can be written in the place of ఓ *ō* when the numeral is written in figure.

ఆరో *ārō* = 6వ 6 *va* అరవైరోండో *aravaireMdō* = 62వ 62 *va*

But in speech ఓ *ō* forms only occur. They occur even in reading whatever the way they are written.

47.4. Recall that the adverb అసలు *asalu* is used to intensify the negative aspect of the verb. (31.18). As such అసలు *asalu* does not occur if the verb is an affirmative form. However (అసలు *asalu*) it can occur in an interrogative sentence irrespective of the verb being negative or affirmative.

రవి అసలు వస్తాడా? 'will Ravi ever come?'
ravi asalu vastāḍā?

గీత అసలు రాదా? 'will Geetha never come?'
gīta asalu rādā?